

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Orionskolan i
Gotlands kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Orionskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Orionskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att all undervisning är varierad och stimulerande.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver se till att ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero vidtas vid behov samt tillse att överenskomna strategier efterlevs av alla lärare.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **18 december 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr: SI 2025:2878) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt upp skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar att bedriva undervisningen. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar alla årskurser och alla ämnen. Som underlag för uppföljningen använder sig rektorn bland annat av omdömen, betyg, resultat från nationella prov och obligatoriska kartläggningar. Rektorn skapar sig en tydlig bild av lärarnas förutsättningar samt styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen genom lektionsobservationer och i möten och samtal med lärare och elevhälsan. Hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen följer rektorn bland annat upp via elevråd, lektionsbesök men också genom möten med lärarna och elevhälsan som sker löpande.

Rektorn bedriver ett välfungerande analysarbete på flera nivåer som involverar såväl elever som personal. Analyserna görs dels löpande under läsåret med fokus på enskilda elever och klasser, dels övergripande för hela skolan terminsvis och läsårsvis. Tillsammans med lärare och elevhälsan analyserar rektorn bland annat orsaker till kunskapsresultat, trygghetsresultat och resultat rörande studiero och närvaro. Därutöver görs jämförelser exempelvis mellan betyg, ämnen, klasser, resultat från nationella prov, samt flickor och pojkar. Resultaten jämförs även över tid samt sätts i relation till resultat från andra skolor i kommunen.

Utifrån analyserna har rektorn dragit tydliga slutsatser och beslutat om utvecklingsområden med konkreta åtgärder. Exempelvis har rektorn

identifierat ett behov att utveckla undervisningen och därför initierat ett arbete kring lektionsstruktur och variation som bland annat innefattat att lärarna tillsammans med specialpedagog fört samtal, fått handledning samt provat på nya strategier och metoder i sin undervisning. Vid uppföljning av åtgärderna har rektorn exempelvis sett att lärarna har fått ökad samsyn kring undervisningen, lektionerna är mer strukturerade och studieron har förbättrats. Utifrån sin analys och identifierade behov fördelar och omfördelar rektorn löpande resurser. Exempelvis har personella resurser styrts till några specifika ämnen och klasser för att kunna möta identifierade behov bättre och på så vis främja måluppfyllelsen.

Rektorns ledning och organisation

Rektorns pedagogiska ledning är tydlig för medarbetarna avseende arbetssätt, förhållningssätt och rutiner vilket skapar goda möjligheter till samverkan mellan rektorn, lärarna och elevhälsan. Rektorn har skapat en välfungerande organisation för samverkan mellan lärarna samt mellan lärarna och elevhälsan. Rutiner, arbetssätt, förhållningssätt, mandat och roller tydliggörs både muntligt och skriftligt av rektorn vid flera tillfällen. Det kollegiala lärandet bedrivs löpande genom att en av förstelärarna på uppdrag av rektorn driver ett antal utvecklingsarbeten. Försteläraren ansvarar exempelvis över en lässatsning som bland annat handlar om att öka elevernas läslust och läsförmåga. Ett annat exempel är att lärarna arbetat med ett utvecklingsarbete kring betyg och bedömning, även det under ledning av försteläraren. Rektorn följer upp det kollegiala lärandet och har exempelvis sett att lässatsningen bidragit till att lärarna använder andra metoder och strategier i sin undervisning, att elevernas läshastighet har ökat och att eleverna får bättre resultat på obligatoriska bedömningsstöd. Det finns en planerad introduktion för nya och obehöriga lärare som bland annat innefattar en introduktionsdag och mentorskap. Genom korta avstämningar följer rektorn upp hur det går för den nyanställda.

Rektorns ledning av jämställdhetsarbetet

Rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vidtar vid behov åtgärder. I uppföljningar av kunskapsresultat och trygghetsresultat särskiljs flickors och pojkars resultat på ett sådant sätt att rektorn kan upptäcka om det finns skillnader mellan könen. I uppföljningen används flera olika metoder som exempelvis betygsstatistik, klassrumsobservationer och samtal med elever och personal.

I sina analyser har rektorn exempelvis identifierat vissa skillnader mellan könen i kunskapsresultat och dragit slutsatsen att det främst beror på enstaka elever med hög frånvaro. Rektorn har även uppmärksammat att

pojkar tar större plats och uppvisar ökad oro i vissa klasser/årskurser och därför sker ett aktivt arbete för att undervisningen ska möta pojkars behov bättre. I analyserna har det även framkommit att det skett incidenter kring flickors användande av sociala medier och mobiltelefoner i en viss klass varpå dialog förs med berörda lärare och elever.

Vidare visar granskningen att rektorn regelbundet följer upp undervisningens genomförande utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Genom lektionsobservationer och samtal med elever, lärare och elevhälsan följer rektorn upp lärares arbete med jämställdhet i klassrummet. Av lektionsobservationer har det bland annat framkommit att pojkar i vissa klasser tar mer plats i undervisningen än vad flickor gör, vilket lett till att lärare tillsammans med skolledningen fört samtal om att lärarna ska fördela talutrymmet mer jämnt mellan könen.

Tillsammans med sin personal diskuterar rektorn löpande frågor som rör jämställdhet och lärarna är uppmärksamma på hur de fördelar talutrymme och sätter samman grupper. Det sker ett pågående arbete, där även funktioner ur elevhälsan deltar, som bland innefattar att lärare läser artiklar och för samtal om hur de ska arbeta med jämställdhetsfrågor, genus och normer i undervisningen. Lärare för också samtal med eleverna kring jämställdhet. Exempelvis pratar lärare med eleverna om könsnormer, löneskillnader och könsstereotypa yrken och yrkesval. Det framkommer även att jämställdhetsarbetet ingår i skolans plan för likabehandlingen och att rektorn ger direktiv till lärarna genom löpande samtal och dialog.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer, inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Eleverna är överlag delaktiga i utvärdering och planering av undervisningen och elevernas synpunkter påverkar det kommande arbetet. Lärare låter exempelvis eleverna vara med och planera vissa moment eller vissa lektioner samt lyssnar in elevers åsikter löpande för att ta reda på om det är något eleverna vill veta mer om eller ändra på. Utvärdering sker bland annat med hjälp av en enkät eller genom att lärare ställer frågor i slutet av perioden, i slutet av lektionen eller i samband med prov. Eleverna får även uttrycka sina åsikter om undervisningen då de slutat på skolan och börjat på gymnasiet. Utöver det sker samtal om undervisningen i samband med utvecklingssamtal. Dock framkommer att elevers delaktighet i planering och utvärdering varierar mellan ämnen och årskurser. Det finns heller inget tydligt direktiv från rektorn.

Eleverna ges goda möjligheter till reflektion, såväl kring innehåll i undervisningen som sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande. Lärarna ställer öppna frågor, ber eleverna förklara hur de tänker, pratar med eleverna om källkritik samt uppmanar eleverna att tänka fritt i relation till ämnet. Eleverna får reflektera enskilt, i par och i grupp och reflektion sker såväl under lektioner som efter lektioner och i samband med utvecklingssamtal.

I undervisningen ger lärarna eleverna möjlighet att prova olika strategier för sitt lärande genom att presentera olika alternativ och uppmana eleverna att prova på. Lärare pratar med eleverna om studietekniker och uppmanar dem exempelvis att använda olika strategier för textbearbetning, ordinlärning samt tabellträning. Lärare för även samtal med eleverna om hur de kan ta sig an sina uppgifter samt låter eleverna göra självskattningar för att synliggöra hur de ligger till. Eleverna får också sätta mål för sina studier samt uppmanas att reflektera över vad de gjort bra och vad som kan förbättras. Utöver det för lärare samtal med eleverna löpande om vad de kan tänka på för att utvecklas i sitt lärande.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningen rymmer naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärare motiverar exempelvis eleverna genom att visa på framsteg, synliggöra kunskapsutveckling samt använda sig av uppgifter som knyter an till verkliga händelser och sådant som eleverna uttrycker intresse för. Elevernas upplevelse är att lärarna motiverar dem genom att säga uppmuntrande saker, hjälpa dem att prioritera uppgifter samt påvisa att arbetet går framåt. Lärarna uppmuntrar även eleverna genom att berömma dem både som klass och som individer.

Lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna och anpassar undervisningen till aktuell elevgrupp så att arbetet stimulerar och utmanar

alla elever. Exempelvis förmedlar lärarna höga förväntningar genom att möta eleverna där de befinner sig, utmana dem på rätt nivå och ställa krav på att eleverna ska bli klara med uppgifter och arbeta på lektionerna. Lärarna uppmanar även eleverna att våga gissa, säga fel och förmedlar att alla ska klara av att svara på frågor.

Undervisningen anpassas bland annat genom att lärarna erbjuder eleverna alternativa arbetssätt, olika material, olika svårighetsgrad samt möjlighet att arbeta avskilt. Elever som behöver det får exempelvis digitala hjälpmedel, visuellt stöd, extra tydliga instruktioner och mer tid. Extra utmaningar erbjuds bland annat i form av svårare uppgifter eller svårare material. Elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling kan få undervisning i en annan grupp. Vidare framkommer att många elever på skolan har behov av extra anpassningar och att lärarna samverkar såväl med varandra som med representanter ur elevhälsan för att möta elevernas behov.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Lärarna bedriver en undervisning som i huvudsak är strukturerad. Lektionerna har en tydlig inledning med genomgång av lektionens innehåll och moment samt ett tydligt avslut som bland annat innefattar att eleverna ska plocka ihop och samlas. Det förekommer även att det som ska göras kopplas till föregående lektion och att lärare sammanfattar lektionen, fångar upp vad eleverna tar med sig samt informerar om vad som kommer ske nästa lektion. Dock framkommer att tydligheten i strukturen varierar mellan ämnen, lektioner och stadier. Det framgår även att det finns en önskan både från lärare och skollledning om att få till bättre avslut på lektionerna då de ser att det gynnar elevernas lärande. Lärare förklarar syftet för eleverna i början av en ny period, i början av lektionen, vid genomgång av ett nytt moment eller under lektionens gång. Syftet kan presenteras såväl muntligt som skriftligt och för att tydliggöra syftet kopplar lärarna det till elevernas vardag, till nyttan eller till kursplanen.

Det finns till viss del en variation och en balans mellan olika arbetsuppgifter och olika sätt att arbeta på, men det förekommer att lektioner saknar variation, blir enformiga och främst består av långa genomgångar och eget arbete. Till exempel varvas teori och praktik, arbete i grupp, par och enskilt med olika moment såsom, arbete i bok, genomgång, samtal och diskussioner. Eleverna får arbeta såväl digitalt som analogt, se film och göra olika slags experiment. Vidare ger lärarna överlag eleverna ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer i gång och bibehåller sitt engagemang. Detta gör lärarna exempelvis genom att ge tydliga instruktioner, uppmärksamma elever som behöver hjälp eller guidning samt uppmana till rörelsepaus vid behov. Det förekommer dock att elever kommer igång med sitt arbete, men tappar koncentration och fokus på uppgiften, gör annat än det som är planerat samt går in i och ut ur klassrummet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att all undervisning är varierad och stimulerande.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen till viss del är varierad, men att det finns lektioner som saknar variation och att genomgångar och vissa moment kan vara alltför långa för att eleverna ska bibehålla sitt engagemang. Brist på stimulans riskerar att få som effekt att vissa elever tappar intresse för skolarbetet vilket påverkar deras möjlighet att nå sin fulla potential. Det finns också risk för att understimulerade elever hittar på aktiviteter som stör andra elever i klassrummet. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna definierar hur en varierad och stimulerande undervisning kan se ut samt att rektorn följer upp hur variation och stimulans under lektionerna ser ut i respektive ämne. Med fördel kan arbetet kopplas samman med skolans pågående utvecklingsarbete för att förbättra undervisningen. En utgångspunkt kan vara se över vilka lektionsupplägg och aktiviteter som tillämpas i nuläget för att identifiera vad som fungerar bra respektive mindre bra. En fördel kan även vara att elevhälsan och personal med specialpedagogisk kompetens involveras i arbetet då de kan komma in med sina specifika kunskaper och kompetenser. Värt att beakta i arbetet är att en varierad och stimulerande undervisning behöver möta elevernas specifika behov och förutsättningar samt att det finns utrymme för viss olikhet beroende på elevernas behov och de olika ämnenas karaktär. Skolinspektionen rekommenderar därför att elevernas synpunkter på hur undervisningen kan utvecklas i detta avseende inhämtas på ett strukturerat vis. Detta kan exempelvis ske i slutet av lektionerna, i slutet av en period och i slutet av en termin. I syfte att identifiera och sprida goda exempel kan rektorn, lärare och personal ur elevhälsan genomföra strukturerade lektionsobservationer utifrån ett tydligt syfte. För inspiration i arbetet hänvisas till Skolverkets material om sinne och variation i undervisning och lärande.¹

¹ Skolverket (2023). Sinne och variation i undervisning och lärande.
<https://larportalen.skolverket.se/moduler/M130/4> (2025-05-25)

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer, inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbetet för trygghet

På skolan finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet för alla elever. Elevernas upplevelse av trygghet kartläggs bland annat genom enkäter, incidentrapporter och samtal med elever och svaren analyseras av rektorn lärare och elevhälsan. I analysen har rektorn exempelvis uppmärksammat att elever upplever otrygghet under raster, på fotbollsplanen och att det råder större otrygghet i vissa klasser. Utifrån det som identifierats vidtar rektorn åtgärder, exempelvis har bemanningen under raster utökats, regler för fotbollsplanen har tagits fram och det har införts vuxenstyrda rastaktiviteter. Rektorn har även vidtagit åtgärder i form av riktade insatser såsom dubbelbemanning samt handledning till lärare i de klasser där otryggheten upplevs högre av eleverna.

Det finns ett gemensamt arbete kring trygghet där eleverna görs delaktiga. Skolan arbetar övergripande med ett projekt som bland annat innefattar ledarskap i klassrummet, tydlighet, struktur, bemötande, goda relationer, genus och normer i samverkan med ett universitet. Projektet är även en del av skolans värdegrundsarbete.

Trygghet är ett fokusområde i elevhälsoarbetet och det främjande, förebyggande och relationsskapande arbetet ses som betydelsefullt. Vuxennärvaron är hög och eleverna har fasta platser i såväl klassrum som matsal. Elever uttrycker att de känner sig trygga på skolan och det finns vuxna att prata med vid behov.

Arbetet för studiero och lugn miljö

På skolan finns till viss del ett samlat arbete med att skapa studiero som eleverna deltar i, dock framkommer det att de överenskommelser som finns inte följs konsekvent och att studieron varierar mellan klasser, ämnen och lärare. Lärare och elever för samtal om hur de ska ha det i klassrummet och

elevernas syn på studieron kartläggs med hjälp av enkäter, klassrumsobservationer och diskuteras med elevrådet. Det finns ordningsregler som eleverna har varit med och arbetat fram, även om de inte alltid efterlevs. Elevhälsan stöttar lärarna i arbetet med studieron och i vissa klasser görs riktade insatser som exempelvis handledning till lärare eller dubbelbemanning under lektionerna. Det finns ett gemensamt arbete kring ledarskap i klassrummet, tydlighet och struktur och det är stort fokus på att skapa goda relationer till eleverna, även det i syfte att förbättra studieron. Rektorn och lärarna för kontinuerligt samtal om studieron och förhållningssätt och på vissa lektioner har lärarna möjlighet att dela upp klassen i två mindre grupper. Elever som behöver har möjlighet att arbeta mer avskilt. På skolan finns gemensamt framtagna strategier för att främja och förebygga god studiero såsom inlämning av mobiltelefoner, fasta placeringar samt tillsägelser, men dessa följs inte konsekvent. Studieron varierar mellan klasser, ämnen och lärare och det är vanligt förekommande att elever går in och ut under lektionerna. Det finns också elever som störs i sitt skolarbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero vidtas vid behov samt tillse att överenskomna strategier efterlevs av alla lärare.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att de gemensamma strategierna för att skapa och upprätthålla studiero inte följs konsekvent. Det finns även elever som upplever att de inte får den studiero de behöver för att kunna koncentrera sig. Då elever återkommande blir störda i sitt skolarbete finns risk att det leder till otrygghet och lägre kunskapsresultat. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna går igenom de gemensamma strategierna för att skapa och upprätthålla studiero samt följer upp att de efterlevs av alla lärare. Rektorn behöver även föra samtal med lärarna kring hur ändamålsenliga de gemensamma strategierna är för att få syn på om något kan läggas till eller tas bort. Rektorn kan med fördel involvera eleverna i arbetet kring studiero än mer för att öka deras känsla av delaktighet. Det kan exempelvis ske genom någon form av fokusgrupper eller tvärgrupper där elever och lärare blandas och analyserar orsaker till störningar och för samtal om vad de tillsammans kan göra för att förbättra studieron. Resultat från elevenkäter om studiero samt skolans

ordningsregler kan ingå som utgångspunkt för samtal. För inspiration i arbetet hänvisas till Skolverkets material om trygghet och studiero.²

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg, 5. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation från huvudmannen och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp och analyserar lärares bedömningar i syfte att identifiera eventuella skillnader och avvikelser. Rektorn jämför bland annat betyg i alla ämnen över tid, mellan årskurser och kön, samt jämför betyg och resultat på nationella prov. Jämförelser görs även med andra skolors bedömningar. Exempelvis har små avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov uppmärksamats varpå rektorn har fört samtal med lärare i syfte att undersöka om det finns rimliga förklaringar. Rektorn har även identifierat vissa skillnader i betygssättningen i ett par ämnen, fört samtal med berörda lärare och vidtagit åtgärder.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar. Lärarna har såväl tid som forum för att arbeta tillsammans med betyg och bedömningsfrågor. Vid vissa tillfällen är rektorn med, i annat fall arbetar lärarna på egen hand i sina respektive stadiemöten eller i kollegiet som helhet. Lärare samverkar även med specialpedagog och speciallärare samt med lärare från andra waldorfskolor. För att uppnå likvärdighet i sitt bedömningsarbete använder sig lärarna av olika metoder. Exempelvis använder lärare nationella bedömningsstöd, väl ansedda kartläggningsverktyg och bedömer elevarbeten tillsammans. Lärare delar även lektionsplaneringar och prov med varandra samt använder varierade bedömningsmetoder och examinationsformer som exempelvis prov, kunskapstester och elevernas arbete under lektionerna. Lärare som saknar

² Skolverket (2025). Främja trygghet och studiero.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/vardegrund-och-arbetsmiljo/framja-trygghet-och-studiero> (2025-05-25)

lärarlegitimation får stöd i sitt bedömningsarbete av en legitimerad lärare. Det framkommer också att det skett en kompetensutvecklingsinsats kring betyg och bedömning och att den bland annat bidragit till att lärarna känner sig mer säkra i sitt bedömningsarbete och att deras förutsättningar att sambedöma har förbättrats. Satsningen har även bidragit till att det har blivit tydligare för eleverna vad som krävs för ett visst betyg samt vad som ligger bakom bedömningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 3, 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation från huvudmannen och offentlig statistik.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen följer upp resultat som rör såväl elevers kunskaper som värdegrundsuppdraget. Huvudmannen tar exempelvis del av skriftliga rapporter, enkäter och sammanställningar som bland annat innehåller information om elevernas kunskapsutveckling, närvaro samt hur det är socialt i de olika klasserna. Huvudmannen får även information från rektorn under styrelsemöten samt vid regelbundna samtal och avstämningar. Kränkingsanmälningar, incidentrapporter, verksamhetsbesök och samtal med elever och personal är ytterligare former som bidrar till att huvudmannen får god insikt i hur verksamheten bedrivs. Utifrån underlaget ställer huvudmannen kritiska frågor till rektorn som även det bidrar till att huvudmannen kan göra självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Utifrån uppföljningen av resultat gör huvudmannen en analys och en självständig bedömning av verksamhetens kvalitet. Det framgår att huvudmannen i sin analys bland annat gör jämförelser mellan ämnen, klasser, årskurser, samt korrelationen mellan nationella prov och betyg. Utifrån de analyser som görs tar huvudmannen beslut om åtgärder. Huvudmannen har exempelvis

uppmärksammat att skolans lokaler inte var ändamålsenliga och beslutade därför om en stor ombyggnad. Det togs även beslut om att skolgården skulle renoveras. Ett annat exempel är att huvudmannen identifierat att skolan inte hade tillräckligt med digitala verktyg och därför investerat i surfplattor. Huvudmannen ser också till att det finns en tydlighet i roller och ansvar, både hos huvudmannen och hos skolan. Roller och ansvarsfördelning mellan rektorn och huvudmannen är kända och väl förankrade såväl inom huvudmannen som i skolans organisation. Det finns formella beskrivningar som tydliggörs genom befattningsbeskrivningar, under möten mellan rektorn och huvudmannen samt presenteras kontinuerligt för personalen i samband med olika möten och forum.

Det framkommer att huvudmannen tar emot och utreder ärenden på ett oberoende sätt samt vidtar nödvändiga åtgärder. Huvudmannen sammanställer inkomna klagomål, stämmer av dessa med incidentrapporter och använder det som kommer fram som ett underlag i arbetet med att utveckla verksamhetens kvalitet. Vidare har huvudmannen en rutin för klagomålshantering som kommuniceras såväl i tal som skrift. Klagomålshanteringen finns exempelvis beskriven på skolans hemsida och på skolans digitala plattform. Det händer även att klagomålsrutinen nämns i informationsbrev som går ut ett par gånger per termin. Dock framkommer att rutinen främst kommuniceras genom att skolans personal i samtal och möten uppmanar vårdnadshavare att höra av sig om något känns fel och i samband med att behov har uppstått. I intervju uppger representant för huvudmannen att de skulle kunna vara bättre på att informera om rutinen redan vid terminsstart. Klagomål hanteras oftast av lärare och löses av dem genom dialog med den som lämnat klagomålet. Om det inte går att lösa den vägen går det vidare till rektorn och vid behov även vidare till huvudmannen. Den som lämnat klagomål får återkoppling löpande och i slutändan har huvudmannen ett samtal med den som lämnat klagomålet för att säkerställa att allt är förtydligat och att ärendet kan avslutas. Om någon exempelvis klagat på en lärare så är det rektorn som hanterar det och om det är ett klagomål på rektorn så hanterar huvudmannen det. Det händer även att klagomål inkommer direkt till huvudmannen. Huvudmannen har exempelvis vidtagit åtgärder rörande klagomål som inkommit kring en lärares bemötande av elev.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar till stor del ansvar för att det finns en långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för undervisningen. Huvudmannen följer upp förutsättningarna för undervisningen och ser till att skolan har ändamålsenliga lokaler och bra utrustning. Huvudmannen försäkrar sig om att rätt kompetenser finns på plats och möjliggör vid behov

kompetensutveckling. Exempelvis skapar huvudmannen förutsättningar för att lärare ska kunna läsa in sin behörighet parallellt med arbetet.

Genom löpande dialog med rektorn följer huvudmannen upp skolans behov av lärverktyg. Exempelvis har huvudmannen utökat skolans bibliotek och följer kontinuerligt upp behovet av digitala resurser. Det långsiktiga och strategiska innefattas även av att huvudmannen gör prognoser och formulerar långsiktiga målbilder. Frågor som är aktuella för huvudmannen i nuläget är exempelvis att behålla den höga lärarkvaliteten, rekrytering av elever och att säkerställa att skolans profil lever kvar.

Behovsanpassat stöd till rektor

Huvudmannen ger utifrån god kännedom om verksamheten rektorn ett behovsanpassat stöd. Rektorn får bland annat stöd och rådgivning kring sådant som rör rekrytering, personalärenden, lokal- och budgetfrågor samt att vara pedagogisk ledare. Kontakten mellan rektorn och huvudmannen är tät och välfungerande och dialog förs både spontant och strukturerat. Det framgår också att huvudmannen ställer relevanta krav på rektorn samtidigt som det finns en stor tillit till att rektorn sköter sitt uppdrag. Rektorn får också stöd genom rektorsnätverk och fortbildningar såväl genom kommunen som Waldorfskolefederationen. Utöver det värnar huvudmannen om rektorns hälsa och är uppmärksam på signaler som rör för hög arbetsbelastning.

Vidare tar huvudmannen ansvar för likvärdighet i utbildningen samt att skolan når god måluppfyllelse. Exempelvis bevakar huvudmannen tillståndet på skolan genom månatliga uppföljningar och avstämningar. Huvudmannen värnar om att skolan håller hög kvalitet och utvecklas samt ser till att de resurser som behövs finns. Huvudmannen delegerar ansvar till rektorn, ser till att rektorn har rätt förutsättningar och verkar för likvärdighet genom att tänka långsiktigt och satsa på stabilitet. Huvudmannen har exempelvis sett till att skolan har fått större och bättre lokaler, vilket lett till att skolan kunnat ta emot fler elever och anställa fler lärare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området men vill påtala vikten av att huvudmannen ser över sin klagomålsrutin och hur den kommuniceras för att försäkra sig om att den sprids vid flera tillfällen, på flera olika sätt samt är väl förankrad både i den egna organisationen och hos elever och vårdnadshavare.

Beslutet har fattats av Malin Larsson, utredare

I den slutliga handläggningen har Susanne Lindberg Åkerberg, utredare (föredragande), medverkat och Jan Liljegren, utredare, medverkat

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En digital intervju med representant för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23 och 24 april 2025 och genomförde digital intervju med representant för huvudman den 28 april 2025. Besöket genomfördes av utredarna Susanne Lindberg Åkerberg och Jan Liljegren.

Orionskolan är en grundskola årskurs 1–9. På skolan finns även förskoleklass men den omfattades inte av granskningen. Huvudman för skolan är Stiftelsen Orionskolan. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan 168 elever i årskurs 1–9